EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.4.2015
COM(2015) 178 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

pelikonsolien vapaaehtoisesta ekosuunnittelujärjestelmästä

{SWD(2015) 88 final}
{SWD(2015) 89 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

pelikonsolien vapaaehtoisesta ekosuunnittelujärjestelmästä

1. Johdanto ja oikeudelliset puitteet

Energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista 21 päivänä lokakuuta 2009 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/125/EY[1], jäljempänä 'ekosuunnitteludirektiivi', luodaan oikeudelliset puitteet ekosuunnitteluvaatimusten vahvistamiseksi tietyille ensisijaisille tuoteryhmille.

Ekosuunnitteludirektiivin 15 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdan mukaisesti ensisijaiseen tuoteryhmään on sovellettava joko pakollisia täytäntöönpanotoimenpiteitä (komission asetus) tai itsesääntelyä (esim. toimialan tekemät vapaaehtoiset sopimukset), edellyttäen että seuraavat kolme edellytystä täyttyvät: i) tuote edustaa merkittävää kauppavolyymiä, ii) tuotteella on merkittävä ympäristövaikutus, ja iii) tuotteeseen liittyy merkittäviä mahdollisuuksia ympäristövaikutusten parantamiseen.

Ekosuunnitteludirektiivin johdanto-osan 18 kappaleessa todetaan lisäksi, että ensisijaisiin tuoteryhmiin olisi sovellettava pakollisten täytäntöönpanotoimenpiteiden sijaan vaihtoehtoisia toimintatapoja, kuten toimialan itsesääntelyä tai vapaaehtoisia sopimuksia, jos tällaisella toiminnalla voidaan todennäköisesti saavuttaa asetetut toimintatavoitteet nopeammin tai vähemmin kustannuksin kuin pakollisilla vaatimuksilla.

Ekosuunnitteludirektiivin mukaisesti vapaaehtoisia sopimuksia tai muita itsesääntelytoimenpiteitä voidaan pitää vaihtoehtoisena toimintatapana täytäntöönpanotoimenpiteille, mikäli ne täyttävät kyseisen direktiivin liitteessä VIII vahvistetut arviointiperusteet.

2. Toimialan ehdottama pelikonsolien vapaaehtoinen järjestelmä

Ekosuunnitteludirektiivin mukaisessa vuosien 2009–2011 työsuunnitelmassa ääni- ja kuvannuslaitteet katsotaan tuoteryhmäksi, jossa on hyvät mahdollisuudet vähentää kasvihuonekaasupäästöjä kustannustehokkaalla tavalla.

Komissio laati ääni- ja kuvannuslaitteista (mukaan lukien pelikonsolit) taustaselvityksen.

Kyseisessä taustaselvityksessä[2] vahvistettiin, että asianomainen tuoteryhmä täyttää ekosuunnitteludirektiivin 15 artiklassa luetellut edellytykset. Se edustaa erityisesti merkittävää kauppavolyymiä, sillä on merkittävä ympäristövaikutus ja siihen liittyy merkittäviä mahdollisuuksia ympäristövaikutusten parantamiseen. Sen vuoksi ääni- ja kuvantamislaitteisiin voidaan soveltaa täytäntöönpano. tai itsesääntelytoimenpidettä.

Videosignaalin tallennus-/toistolaitteen valmiustilan ja pois päältä -tilan tehonkulutus kuuluu jo komission asetuksen (EY) N:o 1275/2008 (ns. valmiustila-asetus) soveltamisalaan. Näiden tuotteiden markkinat todennäköisesti pienenevät lähivuosina, koska virtaustoistoa ja mediattomia laitteita käytetään yhä enemmän ääni- ja videosisällön kulutuksessa. Pelikonsolit ovat näiden tuotemarkkinoiden ainoa segmentti, joka todennäköisesti kasvaa tulevina vuosina.

---

[1] EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10.

[2] Energiaa käyttäviä tuotteita koskeva taustaselvitys "Building on the Eco-design Directive, EuP Group Analysis (I) ENTR Lot 3 Sound and Imaging Equipment". Loppukertomukset julkaistiin marraskuussa 2010. Taustaselvitys on saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/sound-imaging/files/lot3-sound-and-image-final_en.pdf

Pelikonsolimarkkinoilla toimivat yritykset ovat ehdottaneet vapaaehtoista sopimusta, jossa vahvistettaisiin sellaisten EU:n markkinoille saatettujen pelikonsolimallien erityiset ekosuunnitteluvaatimukset, jotka kuluttavat yli 20 wattia aktiivisessa pelitilassa. Allekirjoittajat sopivat vapaaehtoisesta järjestelmästä huhtikuussa 2014.

Arvioiden mukaan vapaaehtoisen sopimuksen allekirjoittajien sitoumuksilla säästetään vuonna 2020 hiilidioksidipäästöjä 1 TWh eli 0,494 miljoonaa tonnia[3].

Komissio teki toimialan ehdottamasta vapaaehtoisesta järjestelmästä perusteellisen vaikutustenarvioinnin[4] ja kuuli sidosryhmiä ekosuunnitteludirektiivin 18 artiklan mukaisesti perustetussa ekologisen suunnittelun kuulemisfoorumissa[5].

Vaikutustenarvioinnin mukaan ehdotettavalla vapaaehtoisella järjestelmällä voidaan saavuttaa toimintatavoitteet nopeammin ja vähemmin kustannuksin kuin pakollisilla vaatimuksilla. Lisäksi siinä todettiin, että ehdotettu järjestelmä oli ekosuunnitteludirektiivin liitteen VIII vaatimusten mukaisesti kaikkien perussopimuksen määräysten (erityisesti sisämarkkina- ja kilpailusääntöjen), EU:n kansainvälisten sitoumusten (monenvälistä kauppaa koskevat säännöt mukaan luettuina), ekosuunnitteludirektiivin tavoitteiden ja erityisten arviointiperusteiden (osallistumisen avoimuus; lisäarvo; edustavuus; määrälliset ja vaiheittaiset tavoitteet; kansalaisyhteiskunnan osallistuminen; seuranta ja raportointi; itsesääntelyaloitteen hallinnoimisen kustannustehokkuus; kestävyys ja kannustimien yhdenmukaisuus) mukainen.

3. Vapaaehtoisen sopimuksen sisältö

Toimialan tekemässä vapaaehtoisessa sopimuksessa vahvistetaan erityiset ekosuunnitteluvaatimukset EU:n markkinoille saatettaville pelikonsoleille.

Ekosuunnitteludirektiivin vaatimusten mukaisesti vapaaehtoisen järjestelmän allekirjoittajat muodostavat suuren enemmistön kyseisellä talouden alalla. Sopimuksen mukaisesti kukin allekirjoittaja sitoutuu siihen, että vähintään 90 prosenttia kaikista niiden markkinoille saattamista pelikonsoleista täyttää sovellettavat energiatehokkuuden vähimmäisvaatimukset.

Ekosuunnitteluvaatimusten vahvistamisen lisäksi sopimuksella perustetaan seuraavat kaksi hallinnollista elintä:

- sopimusta hallinnoiva ohjauskomitea, jossa on sopimuksen allekirjoittajien edustajia sekä tarkkailijoita, joiden joukossa voi olla Euroopan komission, EU:n jäsenvaltioiden sekä ympäristö- ja kuluttajajärjestöjen edustajia, ja
- ohjauskomitean nimittämä riippumaton tarkastaja, joka arvioi, miten yksittäiset allekirjoittajat noudattavat sopimuksessa vahvistettuja sitoumuksia, ja joka toimittaa komissiolle raportit sitoumusten noudattamisesta[6].

Sopimuksessa määritellään myös raportointivelvoitteet, joissa täsmennetään, että kunkin allekirjoittajan on toimitettava vaadittavat tiedot riippumattomalle tarkastajalle allekirjoittajan aseman menettämisen uhalla.

Lisäksi sopimuksessa määrätään menettelystä, jolla ohjauskomitea voi muuttaa sopimuksen määräyksiä ja erityisesti mukauttaa vaatimusten tiukkuutta markkinatilanteen mukaan.

---

[3] Energia- ja ilmastonmuutosministeriön vuoden 2014 suuntaviivat.

[4] Vaikutustenarviointilautakunta antoi myönteisen lausuntonsa vaikutustenarvioinnista 27. maaliskuuta 2013.

[5] Pelikonsolien vapaaehtoisesta järjestelmästä keskusteltiin ekologisen suunnittelun kuulemisfoorumissa 9. marraskuuta 2012.

[6] Raportit sitoumusten noudattamisesta asetetaan sidosryhmien saataville ja niistä keskustellaan sidosryhmien kanssa.

Jotta kaikki sidosryhmät ja erityisesti mahdolliset tulevat allekirjoittajat saavat ajoissa virheetöntä ja ajantasaista tietoa pelikonsoleihin sovellettavista vaatimuksista, komissio julkaisee aina uusimman version vapaaehtoisesta sopimuksesta yhdessä vaikutustenarvioinnin ja tämän kertomuksen kanssa ekosuunnittelupolitiikkaa käsittelevällä sivustolla komission Europa-palvelimella[7] ja tätä järjestelmää käsittelevällä sivustolla[8]. Kyseisellä sivustolla on tietoja kunkin allekirjoittajan EU:n markkinoille saattamien kaikkien pelikonsolimallien teknisistä eritelmistä ja piirteistä.

4. Vapaaehtoisen suunnitelman hyväksyminen

Koska pelikonsolien toimialan ehdottamalla vapaaehtoisella järjestelmällä saavutetaan politiikan tavoitteet nopeammin ja pienemmin kustannuksin kuin pakottavilla vaatimuksilla ja järjestelmä täyttää kaikki ekosuunnitteludirektiivin liitteessä VIII vahvistetut edellytykset, komissio hyväksyy, että EU:n markkinoille saatettaviin pelikonsoleihin sovelletaan toimialan laatimaa vapaaehtoista ekosuunnittelujärjestelmää. Järjestelmän edellytykset vahvistetaan toimialan tekemässä vapaaehtoisessa sopimuksessa.

Komission mukaan tämä vapaaehtoinen järjestelmä on varteenotettava vaihtoehto ekologisen suunnittelun täytäntöönpanotoimenpiteelle. Sen vuoksi komissio ei aio vahvistaa EU:n markkinoille saatettaville pelikonsoleille ekosuunnittelua koskevia pakollisia vaatimuksia niin kauan kuin se katsoo, että vapaaehtoinen sopimus ja ehdotetun vapaaehtoisen järjestelmän mukaisesti laaditut myöhemmät toisinnot vastaavat ekosuunnitteludirektiivissä vahvistettuja tavoitteita ja yleisiä periaatteita.

Vapaaehtoisen järjestelmän on erityisesti koko soveltamisaikansa oltava ekosuunnitteludirektiivissä määriteltyjen yleisten periaatteiden mukainen. Näihin periaatteisiin kuuluvat seuraavat: ekosuunnitteludirektiivin poliittisten tavoitteiden edistäminen; osallistuminen on avointa kaikille pelikonsolimarkkinoilla toimiville yrityksille; järjestelmä kattaa suuren enemmistön kyseisestä talouden alasta[9]; ehdot ja edellytykset ovat selkeät ja yksiselitteiset; avoimuus; seurantajärjestelmä on hyvin suunniteltu ja hallinnollinen taakka ei ole kohtuuton.

Vapaaehtoisessa sopimuksessa ja vapaaehtoisen järjestelmän mukaisesti laadituissa myöhemmissä toisinnoissa määriteltyjen, EU:n markkinoille saatettavien pelikonsolien ekosuunnittelua koskevien erityisvaatimusten olisi myös tuotava lisäarvoa kyseisten tuotteiden ympäristönsuojelullisen tason parantamisen muodossa.

Lisäksi komission ja sidosryhmien pyynnön mukaisesti edellytetään, että vapaaehtoisen järjestelmän allekirjoittajat

- arvioivat jatkuvasti järjestelmän soveltamisen edistymistä,
- tekevät yhteistyötä komission yksiköiden, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa pelikonsolien ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi erityisesti pyrkimällä jatkuvasti alentamaan vapaaehtoisessa sopimuksessa määriteltyjä energiankulutustavoitteita ja ottamaan soveltuvin osin mukaan muita tärkeitä ympäristönäkökohtia,
- tekevät yhteistyötä komission yksiköiden, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa raportointijärjestelmän ja seuranta- ja tarkastussääntöjen tehostamiseksi,
- toimittavat vapaaehtoisessa sopimuksessa esitettyjen määräaikojen kuluessa kaikki aiheelliset tiedot, joiden avulla komissio ja sidosryhmät voivat seurata, miten kukin allekirjoittaja saavuttaa sopimuksessa asetetut tavoitteet sitoutua toimittamaan tiedot

[7] http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm.

[8] www.xxx.eu

[9] Vähintään 70 % markkinoille saatetuista tuotteista.

kaikista EU:n markkinoille saattamistaan pelikonsolimalleistaan ja vapaaehtoisen sopimuksen kattamien pelikonsolimallien energiankulutuksesta ja muista vapaaehtoisen sopimuksen piiriin kuuluvista ympäristönäkökohdista (esim. tietovaatimukset), ja

- pyrkivät varmistamaan mahdollisten uusien allekirjoittajien aktiivinen osallistuminen järjestelmään.

5. Vapaaehtoisen järjestelmän seuranta

Ekosuunnitteludirektiivin liitteessä VIII olevan 6 kohdan mukaisesti komissio ja sitä avustavat ekologisen suunnittelun kuulemisfoorumi ja ekosuunnitteludirektiivin 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu komitea seuraavat vapaaehtoisen järjestelmän soveltamista ja erityisesti sitä koskevien yleisten periaatteiden noudattamista sekä vapaaehtoisessa sopimuksessa ja sen myöhemmissä toisinnoissa esitettyjen ekosuunnitteluvaatimusten asianmukaisuutta.

Komissio kiinnittää erityistä huomiota ekosuunnitteludirektiivissä, voimassa olevissa komission suuntaviivoissa ja itse sopimuksessa vahvistettuihin raportointivelvoitteisiin ja seurantasääntöihin. Se tarkastaa erityisesti, mahdollistavatko sopimuksen määräykset ja niiden täytäntöönpano allekirjoittajien toimesta sen, että komissio ja sidosryhmät (mukaan lukien kansalliset viranomaiset) voivat seurata tehokkaasti sopimuksen toteutumista ja sen tavoitteiden saavuttamista.

Jos komissio toteaa, ettei vapaaehtoiseen järjestelmään sisältyviä ekosuunnitteludirektiivin tavoitteita ja yleisiä periaatteita saavuteta ja/tai etteivät vapaaehtoisen järjestelmän allekirjoittajat jatkuvasti alenna vapaaehtoisessa sopimuksessa vahvistettuja energiankulutustavoitteita, tiukenna vapaaehtoisessa sopimuksessa määriteltyjä muuhun kun energiaan liittyviä näkökohtia koskevia vaatimuksia tai, soveltuvin osin, lisää sopimuksen myöhempiin toisintoihin muita aiheellisia ympäristönäkökohtia, se vahvistaa pelikonsoleille ekosuunnitteluvaatimukset pakollisella täytäntöönpanotoimenpiteellä.

6. Päätelmät

Toimialan ehdottama pelikonsolien vapaaehtoinen ekosuunnittelujärjestelmä on kaikkien perussopimusten määräysten, EU:n kansainvälisten sitoumusten ja erityisten arviointiperusteiden mukainen, joten sitä voidaan pitää ekosuunnitteludirektiivin mukaisesti pätevänä.

Komission arviointi on osoittanut, että tällä vapaaehtoisella ekosuunnittelujärjestelmällä saavutetaan asetetut toimintatavoitteet nopeammin ja vähemmin kustannuksin kuin pakollisilla vaatimuksilla.

Komissio katsoo, että EU:n markkinoille saatettaviin pelikonsoleihin olisi sovellettava vapaaehtoista ekosuunnittelujärjestelmää. Järjestelmän edellytykset vahvistetaan toimialan tekemässä vapaaehtoisessa sopimuksessa.

Komissio pitää kyseistä vapaaehtoista järjestelmää varteenotettavana vaihtoehtona ekosuunnittelua koskevalle täytäntöönpanotoimenpiteelle ja pidättäytyy tässä vaiheessa vahvistamasta EU:n markkinoille saatettaville pelikonsoleille pakollisia ekosuunnitteluvaatimuksia.

Komissio seuraa vapaaehtoisen järjestelmän soveltamista jatkuvasti. Jos seurannan aikana todetaan, ettei ekosuunnitteludirektiivin tavoitteita ja yleisiä periaatteita saavuteta, komissio voi vahvistaa EU:n markkinoille saatettaville pelikonsoleille ekosuunnitteluvaatimukset pakollisena täytäntöönpanotoimenpiteenä.